

فهرست مجملی از منظومات فارسی

دکتر مهدی بیانی

(۱) رباعیات - حکیم عمر خیام نیشابوری

بخط رفاع خوش - بدون رقم و تاریخ (قرن ۴۱۲)

(۲) حدیقة الحقیقة - سنائی غزنوی

بخط نسخ کتابت خوش قدیم - رقم عبدالله بن احمد بن اسعد آفاجی - تاریخ تحریر

سال ۶۹۱ - در مقدمه چند قصیده نیز از سنائی دارد .

(۳) حدیقة الحقیقة - سنائی غزنوی

بخط نستعلیق خوش - رقم میر محمد قاسم بن محمد میرک - تاریخ تحریر

سال ۱۰۵۱

(۴) سیر العباد الی المعاد - سنائی غزنوی

بخط نستعلیق عالی - رقم عیسی الهی - تاریخ تحریر سال ۱۳۷۰

(۵) خمسة نظامی گنجوی

بخط تعلیق خوش قدیم - رقم حسن قاری - تاریخ تحریر سال ۸۴۰ (فقط

مثنویهای: لیلی و مجنون - هفت پیکر - شرفنامه - اقبالنامه)

(۶) خمسة - نظامی

بخط تعلیق خوش قدیم - بدون رقم و تاریخ تحریر (حدود سال ۸۰۰) (فقط

مثنویهای: لیلی و مجنون - هفت پیکر - اسکندرنامه)

دانشگاه ازمن بنده خواسته است که فهرستی از نسخه‌های خطی خود را برای درج

در این دفتر تهیه و تقدیم نماید .

کتابخانه بسیار کوچک و ناچیز نگارنده در قسمت خطی شامل اندکی نسخه های

خطی فارسی و تازی است و اینک بدرج فهرست مجملی از منظومات فارسی میردازد . اگر

توفیقی بود امیدوار است بتواند در شماره های آینده ، سایر نسخه های فارسی خود را

نیز معرفی نماید .

- (۷) خمسه - نظامی
بخط نستعلیق خوش - رقم میر معز الدین حسین بن محمد میرک - تاریخ
تحریر سال ۱۰۶۲
- (۸) مخزن الاسرار - نظامی
بخط نستعلیق خوش - رقم محمد صلاح حسینی - تاریخ تحریر سال ۱۰۲۲
- (۹) تحفة العراقین* - خاقانی شیروانی
بخط نستعلیق ممتاز - رقم میر علی هروی [؟] - بدون تاریخ (قرن ۱۰) (نسخه
در تملک خلیفه سلطان حسینی و میرزا محمد مهدیخان استرآبادی نادری
بوده است)
- (۱۰) دیوان - خاقانی
بخط نستعلیق متوسط - رقم قطب الدین بن حسن تونی - تاریخ تحریر سال ۱۰۱۳
- (۱۱) دیوان - جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی
بخط نستعلیق متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰)
- (۱۲) دیوان* - ظهیر الدین فاریابی
بخط نستعلیق متوسط قدیم - رقم غیاث الدین قاسمی - تاریخ تحریر سال ۸۸۳
بامقدمه منثور
- (۱۳) دیوان - شیخ فرید الدین عطار نیشابوری
بخط نسخ تحریر خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۸) در حاشیه دفتر اول
شش دفتر مثنوی مولانا جلال الدین بلخی
- (۱۴) منتخب دیوان - شیخ عطار
بخط نستعلیق متوسط قدیم - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۸)
- (۱۵) منطق الطیر - شیخ عطار
بخط نسخ متوسط - بدون رقم و تاریخ (قرن ۹)
- (۱۶) منطق الطیر - شیخ عطار
بخط نستعلیق تحریر متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۱)

- (۱۷) دیوان - کمال‌الدین اسمعیل بن عبدالرزاق اصفهانی
بخط نستعلیق خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰).
- (۱۸) شش دفتر مثنوی - مولانا جلال‌الدین بلخی.
بخط تعلیق قدیم و نسخ تحریر متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (نیمه دوم
قرن ۸)
- (۱۹) شش دفتر مثنوی* - مولانا جلال‌الدین بلخی
بخط نستعلیق خوش - رقم اظهر تبریزی - تاریخ تحریر سال ۸۷۲
- (۲۰) بوستان - شیخ سعدی
بخط نستعلیق خوش قدیم - رقم کشوری - تاریخ تحریر سال ۸۹۶. کاتب از
شعراى قرن نهم و صاحب ترجمه احوال است
- (۲۱) بوستان* - سعدی
بخط نستعلیق عالی - رقم سلطان محمد خندان - تاریخ تحریر سال ۹۲۰
- (۲۲) بوستان* - سعدی
بخط نستعلیق عالی - رقم شاه محمود نیشابوری - تاریخ تحریر سال ۹۲۳
(فقط نیمه دوم کتاب)
- (۲۳) بوستان - سعدی
بخط نستعلیق عالی - رقم شاه محمد محمود کاتب - تاریخ تحریر سال ۹۶۳
بضمیمه گلستان سعدی
- (۲۴) بوستان - سعدی
بخط نسخ خوش - رقم شمس‌الدین شیرازی - بدون تاریخ تحریر (نیمه دوم
قرن ۱۰) بضمیمه گلستان سعدی - رقم الحاقی و بخط منعم‌الدین اوحدی است.
- (۲۵) مثنوی خضرخانی و دولرانی - امیر خسرو دهلوی
بخط نستعلیق تحریر بد - رقم مجدالدین علی قوسی شوشتری - تاریخ تحریر
سال ۹۹۵

- (۲۶) گلشن راز - شیخ محمود شبستری
بخط نستعلیق خوش قدیم - رقم محمود بن محمد خماری - تاریخ تحریر سال
۷۵۴ (۹) بضمیمه لمعات عراقی
- (۲۷) گلشن راز - شیخ محمود شبستری
بخط نستعلیق خوش - رقم جوری - تاریخ تحریر سال ۱۰۴۳. کاتب از شعرای
قرن دهم و صاحب ترجمه است. بضمیمه شرح گلشن راز از محمد بن یحیی گیلانی
نوربخشی
- (۲۸) دیوان * - خواجه شمس الدین محمد حافظ
بخط نستعلیق خوش قدیم - رقم عبدالرحیم [انیسی یعقوبی خوارزمی] - تاریخ
تحریر سال ۸۶۳
- (۲۹) دیوان - حافظ
بخط نستعلیق خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (نیمه اول قرن ۱۰)
- (۳۰) چهل کلمه منظوم * - حسین بن سیف الدین احمد هروی
بخط نستعلیق عالی - رقم شاه محمود نیشابوری - تاریخ تحریر سال ۹۶۴
ترجمه منظوم فارسی از نثر اللطالی حضرت علی بن ابیطالب
- (۳۱) دیوان - عبدالرحمن جامی
بخط نستعلیق متوسط - رقم نورالدین هروی - تاریخ تحریر سال ۸۸۹ (زمان
حیات جامی)
- (۳۲) یوسف وزلیخا - جامی
بخط نستعلیق خوش - رقم فخرالدین علی جامی - تاریخ تحریر سال ۸۹۱ (زمان
حیات جامی)
- (۳۳) سبحة الابرار - جامی
- بخط نستعلیق خوش - رقم قوام الدین محمد خواجهگی منشی - تاریخ تحریر
۸۷۲ (زمان حیات جامی)
- (۳۴) سبحة الابرار - جامی

- بخط نستعلیق خوش - رقم سلطان محمد کاتب - تاریخ تحریر سال ۹۷۳
- (۳۵) سبحة الابرار - جامی
- بخط نستعلیق خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰)
- (۳۶) تحفة الاحرار - جامی
- بخط نستعلیق خوش - رقم مقصود هروی - تاریخ تحریر سال ۹۲۸. کاتب از شعرای صاحب ترجمه قرن دهم است
- (۳۷) یوسف وزلیخا - جامی
- بخط نستعلیق خوش - رقم محمد بن خواجه حاجی - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۰)
- (۳۸) چهل کلمه منظوم - جامی
- بخط نستعلیق خوش قدیم - رقم شرف الدین خنجی (قرن ۹-۱۰) ترجمه منظوم فارسی از نثر الالای حضرت امیر
- (۳۹) منتخب مثنویات - جامی
- بخط نستعلیق عالی - رقم باباشاه اصفهانی - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۰)
- (۴۰) دیوان* - امیرشاهی سیزواری
- بخط نستعلیق عالی - رقم محمد یعقوب - تاریخ تحریر سال ۱۳۰۵
- نسخه بامر امیر عبدالرحمن خان پادشاه افغانستان کتابت شده است.
- (۴۱) دیوان - عرفی شیرازی
- بخط نستعلیق تحریر متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) ظاهرأ بخط خود عرفی است - اضافات و تصحیحات بسیار دارد
- (۴۲) شیرین و فرهاد - وحشی بافقی
- بخط نستعلیق عالی و رقم میرعلی شیرازی - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۳) - با تکمله وصال شیرازی.
- (۴۳) دقایق الحقایق - احمد رومی

بخط نستعلیق متوسط - رقم خواجه سیف‌الدین سمرقندی - تاریخ تحریر سال

۱۱۲۷

(۴۴) مثنوی عباس‌نامه* - صائب تبریزی

بخط شکسته نستعلیق متوسط - بخط خود صائب - بدون تاریخ تحریر (قرن

۱۱)

(۴۵) لیلی و مجنون - محمد صادق نامی

بخط شکسته نستعلیق خوش - بخط خود نامی - تاریخ تحریر سال ۱۱۹۰

(۴۶) دیوان - میرزا جعفر صافی

بخط نستعلیق تحریر متوسط - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۱۲۴۰

(۴۷) اشعار - عبدالرحیم افسر

بخط نستعلیق عالی - بخط خود افسر - تاریخ تحریر سال ۱۲۸۸

(۴۸) خسرو شیرین - دشتی

بخط نستعلیق عالی - رقم حبیب‌الله - تاریخ تحریر سال ۱۲۸۷ . مثنوی بنام

ناصرالدین شاه قاجار بنظم آمده است - تصاویر زیبای آن عمل کاتب است .

(۴۹) کلیات - محمد بن عبدالله نیشابوری کاتبی

بخط نستعلیق متوسط - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۸۹۰ مشتمل بر:

۱) دیوان اشعار

۲) مثنوی گلشن ابرار

۳) ناظر و منظور (مجمع البحرین)

۴) ده باب

۵) سی‌نامه (محب و محبوب)

۶) دلربا

(۵۰) کلیات* - خواجه (ابوالعطاء کمال‌الدین محمود مرشدی کرمانی)

بخش تعلیق خوش قدیم - رقم اسمعیل بن ایراهیم بن عبدالله - تاریخ تحریر سال

۸۲۰ - ۸۲۱ مشتمل بر:

(۱) دیوان اشعار (که دیباچه و مقدمه‌های منشور از منشی نامعلوم دارد)

(۲) مثنوی کمال نامه

(۳) « روضة الانوار

(۴) « همای و همایون

(۵) « تحفه بهائی

(۶) « گل و نوروز

(۷) « رساله شمع و پروانه

(۸) « نمد و بوریا

(۹) « مناظره شمس و سحاب

(۱۰) « شرحیه

(۱۱) « مفاتیح القلوب

بضمیمه مثنوی محبت نامه ابن نضوح با تاریخ تحریر سال ۸۲۴

(۵۱) کلیات - معتمد الدوله نشاط (عبدالوهاب موسوی اصفهانی)

بخش ششگسته نستعلیق عالی - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۳). مشتمل بر کلیه

آثار منظوم و منشور نشاط. ظاهر آبخط خود معتمد الدوله. نسخه اضافات و حواشی

و بیاض دارد

(۵۲) مجموعه دواوین*

بخش نستعلیق متوسط قدیم - رقم حسین بن علی تونی - تاریخ تحریر سال ۸۲۱

مشتمل بر:

(۱) دیوان کمال خجندی (متوفی سال ۸۰۸)

(۲) دیوان غزلیات امیر خسرو دهلوی (متوفی سال ۷۲۵)

(۳) دیوان غزلیات بساطی (متوفی سال ۸۱۵)

(۴) دیوان غزلیات عصمت بخاری (متوفی سال ۸۲۹)

(۵) دیوان ناصر بخاری (متوفی سال ۷۷۲)

(۵۳) مجموعه*

بخطّ نسخ تعلیق مانند متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (حدود سال ۸۰۰)

مشمول بر:

(۱) خمسۀ نظامی

(۲) کلیات سعدی

(۳) ده نامه ابن عماد

(۵۴) مجموعه*

بخطّ تعلیق خوش قدیم - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۷۶۸ مشتمل بر:

(۱) دیوان ظهیر الدین فاریابی

(۲) دیوان انوری

(۵۵) مجموعه

بخطّ تعلیق رفاع مانند متوسط - رقم امرالله بن حاج شیخ اویس نخجوانی -

تاریخ تحریر سال ۹۰۱ مشتمل بر:

(۱) مثنوی اسرارنامه شیخ عطار

(۲) » ولدنامه شیخ عطار

(۵۶) مجموعه

بخطّ نستعلیق تحریر بد - رقم مجدالدین علی قوسی شوشتری - تاریخ تحریر

سال ۹۹۵ مشتمل بر:

(۱) دیوان ظهیر الدین فاریابی

(۲) » انوری

(۳) » فغانی

(۴) » عبدالواسع جبلی

(۵) » شمس طبسی

- (۶) منتخب دیوان سنائی
 (۷) » » خاقانی
 (۸) » » سیدحسن غزنوی
 (۹) » » فضولی بغدادی
 (۱۰) » » امیر خسرو دهلوی
 (۱۱) رباعیات میرمغیث همدانی متخلص محوی
 (۱۲) ترجیعات شیخ سعدی
 (۵۷) مجموعه

بخط نستعلیق خوش - رقم کامران تبریزی - تاریخ تحریر سال ۱۰۵۵ هـ مشتمل بر:

- (۱) منتخب حدیقه الحقیقه سنائی
 (۲) نان و حلواى بهاء‌الدین محمد عاملی

(۵۸) مجموعه

بخط نستعلیق بد - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۱) مشتمل بر:

- (۱) مثنوی ناظر و منظور
 (۲) » بهرام نامه (بهرام و گلندام)
 (۳) » محمود و ایاز انیسی شاملو
 (۴) » محمود و ایاز زلالی خوانساری
 (۵) دیوان میررضی ارتیمانی
 (۶) منتخب دیوان قوامی خباز
 (۷) » » میرحاج
 (۸) » » شانی تکلو
 (۹) » » علی نقی اوحدی
 (۱۰) » » عرفی شیرازی
 (۱۱) چرخیات ملا نظام

(۱۲) ساقی نامه ظهوری

(۱۳) ترجیعات جامی

(۱۴) قصاید و غزلیات متفرقه

(۵۹) مجموعه*

بخش نسخ تحریر قدیم خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۷).
متن این نسخه، دیوان کمال الدین اسماعیل اصفهانی و محتمل است در زمان حیات
خود شاعر کتابت شده باشد (متاسفانه صفحاتی از اول و میانه و آخر ساقط دارد):
در حواشی فراخ این نسخه، بخط جدید تر با تاریخ سال ۹۸۸ بقلم نستعلیق
مقدار زیادی از اشعار شعرای ذیل نوشته شده است:

آذری (شیخ) - ابوالبرکة (خواجه) - امیدی طهرانی - امیر همایون عراقی -
انسی (میر حاج) - انوری - بنائی - ثنائی (خواجه حسین) - جامی - حسامی قراکول
حقیری - حیدر - خاقانی - ذوقی اردستانی - سعدی - سلمان - شرف الدین بافقی -
طاهر انجدانی (شاه) - ظهیر فاریابی - عارف بدخشی (سید) - عصمت بخاری - علی
شهاب - قاسم گنابادی - کاتبی - لسانی - مظفر الدین هروی - مظهری - نظام
استرآبادی - نوائی (امیر علیشیر) - اصلی - وافی (محمد هاشم) - هاشمی - هلالی .

از این اندک مایه نسخه‌های موصوفه برای چند نسخه هر یک بمناسبتی اهمیتی
قائلم و آنها را باعلامت ستاره مشخص کرده‌ام .